

Діло

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 27-50 „
Річно 50-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці І долар,
Франції, Голландії, Бельгії 30 фр., фр.
Італії 7-50 зол., Німеччині 7-50 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бе-
гарії 7-50 зол., Австрії 7-50 зол.,
Зміна адрес І зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні 29-24.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИ-
СТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

ЛІЯРНЯ ДЗВОНІВ БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ

в КАЛУШІ, вул. Сівецька ч. 16.
І в ПЕРЕМІШЛІ, Красинського 63.

Жадайте оферт та цінників.

„Засміченість“ радапарату в УСРР.

Львів, 5. травня 1930.

У російській комуністичній партії було вже багато т. зв. ухилів, тобто відступлень поодиноких членів партії від програмових тез комунізму, або від деяких постанов провідних органів партії. Звичайно такі „ухили“ в партії „ліквідують“ деколи скоріше, деколи швидше, але все з великим трудом. „Ліквідація“ ухилів заключається в тому, що партійна більшість позбавляє ухильників відповідальних становищ у партії і в державному апараті. Так було з Троцьким, Зіновєвом, Бухаріном і їм подібними. Але на тому ліквідація ухилів ще не кінчається, бо крім провідників в „ухилах“ (комуністи звуть їх також провідниками партійної опозиції) комуністи ліквідують і їх прихильників на місцях. Цю операцію переводять при допомозі т. зв. чистки в партії і в радапараті. По ліквідації кожного ухилу відбувається з правилами чистка в центрах і на периферіях.

Так діється на всій території СРСР. Але в кожному краю, що входить до СРСР, відбуваються ще й спеціальні „чистки“ і партійного і радянського державного апарату з чистю, що так скажемо, локальних причин. Коли наприклад приглянемо історії відносин на Україні під комуністами, то прийдемо до пересвідчення, що там відбувалися вже багато разів ще й спеціальні „чистки“ від українських „контрреволюційних“ елементів, тобто від націоналістів, і прихильників спершу „укапіння“, потім „шумським“ та їм подібних „ересей“.

Тепер відбувається там теж чистка „радапарату“, бо чистка КП(б)У вже нібито й закінчена. Її жертвою впали і два заслужені для комунізму члени КП(б)У з походження галичани, а саме: М. Яворський і Бадан. Чистка радапарату вже також на укінченні. Жива тієї чистки припали були на найгорячіший час на Україні, а саме на час „ударного проведення“ колективізації і на час відомого процесу проти членів „Спілки Визволення України“. Досі покінчили комуністи при допомозі ударних робітничих бригад, аложихих зі самих комуністів, чистку всього т. зв. низового державного апарату. На 117.483 урядовців 33-ох округ усунено зі становищ, переважно за звязки з глянцем і „перекручуванням класової лінії“, аж 14.205 службовиків. Між усуненими є аж 22 відс. секретарів сільських рад і голов комітетів незалежних селян. Ці цифри безсумнівно дуже вимовні. Виходить, що на таких відповідальних становищах по селах були ще досі люди для комуністів „непевні“. А виявилось це передовсім у звязку з проведенням колективізації. Крім цього покінчено чистку і в деяких центральних установах, як у народних комісаріатах фінансів, юстиції, торгівлі, у державному банку та в державному забезпеченому страховому уряді. У низових установах нар. комісаріату фінансів усунено наприклад з посад аж 400 урядовців. Аналогічні підсумки усунених дала чистка і в інших з названих установ. Тільки один комісаріат юстиції разом з підчиненими собі установами показався добре обсадженим і надійним для комуністів, бо там залишували досі тільки двох службовиків. Але біда в тім, що дотичні установи пишуть тепер до найвищих чинників у Харкові прикрі „рапорти“ про те, що усунених нема ким заступити у факховій роботі. У відповідь на те найкомпетентніші чинники закликають до приспівнення у підготовці нових факхових кадрів споміж комуністичної молоді, що гідно заступити усунених союзників „контрреволюції“ та глянця в установах. Попри те ці самі „найкомпетентніші“ чинники рішили „ажити рішучих заходів щодо більшої в-

части робітничих мас як у чистці так і в доборі нових кадрів замість вичищених“.

Все те доволі забавне і смішне. Та коли взяти на увагу т. зв. низовий радянський апарат по селах, то нема ніякого сумніву, що при кермі сільських рад і комітетів незалежників був найактивніший і найбільше вироблений елемент споміж тих, на яких більшовики у своїй політиці опираються. Колиж вони цього елементу вибувають, то на кого рахують? Чи може на ті ударні робітничі бригади, що впадають до села, чи містечка, роблять багато шуму своєю „контролею“, перевертають усе догори дном і забираються, посилаючи куди слід тільки паперові „рапорти“?

Самозрозуміло, що нас від того голова боліти не може, що комуністи своєю чисткою віддають від себе навіть ті елементи, які ще вчора були для них надійні та гідні довіри. Для нас прикріше те, що від такої комуністичної політики страдає українське село. Воно все є виключно тереном експериментів. Бо й чистка має для комуністів причинитись тільки до загострювання т. зв. класових антагонізмів у селі. На місце усунених приходять нові, які, щоб оправдати до себе довіря, яким їх поблагословили комуністи, нищать та підривають своїми доносами весь порядний і статочний елемент у селі, руйнуючи його матеріально при допомозі усяких господарських карних санкцій з одного і стягаючи на них через свої доноси кари виселення зі села та висланення поза межі України з другого боку.

Але все те, хоч як воно прикре, у наслідках

Тисячеліття ісландського парламенту.

У червні ц. р. Ісландія святкуватиме небуденний ювілей тисячелітнього існування свого парламенту. Весь культурний світ цікавиться цим святом. На далекий північний острів відіждуть представники багатьох європейських і ваоморських парламентів аложити свої привітання першому і найстаршому парламентові світу і при тій нагоді понаблюдити з твердим життєбуттям малого північного народу і його холодною, неприхильною землею.

Мало людей займається нині історією і політичним та господарським життям Ісландії. Острів є бідний і негостинний, лисуваний далеко на північ аж під арктичний круг між Скандинавією і Гренландією з населенням усього коло 100.000 душ, а ісландська мова, хоч і належить до сімї германських мов, так малополюбна до якоїнебудь живої європейської мови, що навіть споріднені скандинавські народи мало її розуміють. Ісландія не мала також ні визначних учених ні письменників, які заітересували б культурний світ долею своєї пустої, холодної землі. Відкрили її у 874 році вікінги, ті самі, які після всякої правдоподібності вже сотні літ перед Колумбом були у Півн. Америці, ті самі, яких ролюводці Аскольд і Дир мали, після знаної варяжської теорії, стацати колись над Дніпром і дати почин до заснування Київської держави. Перші переселенці осіли над залливом близько горячих джерел на місцях нинішнього головного міста Рейкявіку, по нашому „залізі димів“. Заселювання поступало скоро, так що вже наприкінці кількох десятиліт береги острова були досить густо заселені. У 930 р. зобразили усі мешканці острова в найкращій його частині та під сірим небом відбули перше сильне віче, якого традиція адержалася до нинішніх днів. Ісландський сейм-альтінг — святкує щорічно свою бувальщицу вічунанням під сірим небом, на місцях, де перед тисячу літ відбулося їхнє перше народне зібрання. Аж до року 1262 була Ісландія республікою, а та доба — золотий вік ісландської історії — оспівана лицьарськими переказами „загами“, що творять богати і цінні літературні скарби староєвропейського письменства. Того року перейшла Ісландська республіка, на основі окремого договору, в звязок з норвежським королівством, але адержала до певної міри свою автономію. Альтінг продовжував свою законодавчу і адміністративну працю з короткою перервою в літах 1798—1848, коли чинність його була припинена. Нині Ісландія

3 маленького джерела впливає Дністер.

З маленьких ошадностей зростає для Вас великий капітал, коли своєю готівку складатимете в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“
у Львові, вул. Руська ч. 20.

повертається таки проти комуністів і всієї їхньої системи господарства й політики на селі, бо українське село з дня на день чимраз більше узброюється в ненависть до комунізму, чому в деяких випадках дає дуже страшний вияв. Де воно доведене до розпуки, там не має пошад ні для комуністів ні для їх прислужників і розправляється з ними дійсно дику. Час від часу довідуємося про те із радянської преси. Зрештою про цю ненависть сільського населення до комуністів довідуємося з численних приватних листів, яким доводиться проскочити більшовицьку цензуру. Одного такого листа публікуємо на іншому місці. Він дуже прорічисто підтверджує те, що ми на цю тему висловили.

І коли комуністи, переводячи свої чистки радапарату, твердять, що борються з його „засміченістю“ від непевних елементів, то українське селянство позволю готувитись до боротьби із „засміченістю“ села від комуністів і їх прислужників. І воно в результаті своєї мети дібється.

злучена персональною унією з Данією, але від 1918 року має широкую автономію з власним правительством, до якого входять: прем'єр, міністр шкільництва, міністр справедливості і внутрішніх справ, міністр почт, торгівлі та шляхів. Парламент у новочасному виді засідає в Рейкявіку у спільнім будинку з університетом.

Чеський учений, проф. П. Машек, який недавно повернув з наукової поїздки по Ісландії, описує в журналі „Пестрий Тиждень“ незвичайно цікаво свої враження з ледового острова горячих гейзерів. Пуста і негостинна земля, розкачує проф. Машек, але скриває тільки різних несподіванок і повурої краси, що не помагає той, хто її відвідав і познайомився з нею. Заселене там лише побережжя, середина острова не пригніта до поселення. Гостре піосоння, ледові вітри і арктичні вогні вбивають вегетацію, а крім того 13%, цілої поверхні острова вкривають відвічні ледівні. Останок — це піскові або камінністі вульканічні пустині, без одного дерева, поперетинані бистрими річками і хрустально чистими, меншими або більшими озерами. Незабутне враження залишить на кожнім грізний, у димах і мряках повитий вулькан Гекля і численні гейзери та горячі джерела, які безперестанно прискають з внутрішньої землі і наповняють краєвид парами, начеб земля курилася. Правдивою благодатю для населення є горячі джерела близько осель. В Рейкявіку мають міську прачкарню і велику купальню з кипучою джерельною водою, а на фармах вигрівають водою з горячих джерел будови і оранжерії, в яких доорівають навіть огірки та м'якони. Краю Ісландського краєвиду доповнюють численні водопади, а яких Гульфос і Гайфос галезять, здається, до найбільшніх у світі. На жалі їх енергія досі не використана. В вульканічних краєвидах тріскає часто кора землі, а пілани, наповнені водою, творять на кілометри довгі, глибокі каньйони.

Ісландське населення живе виключно з риболовлі. Всі продукти і товари, все що лише чоловічі потреби: харчі, текстиль, взуття, шкло, дерево, метал, опал, — все те доводиться за продану рибу. Холодна, камінніста земля родить лише при найкращих обставинах троха бараболі. Часто стрічаємось з поглядом, що джеркалом культури народу є його школи. Ісландські школи зразкові, уряджені після всяких вимог модерної гігієни, але люксусові. Шкільні будови з простими, яничим кінмтатами, — часто замісць

Вирівнюйте залеглості! Вже не-далеко час льосовання премій. — Передплатники, що не матимуть з днем 15. червня ц. р. ніякої залеглості у передплаті за „Діло“, можуть виграти бібліотеки вартості 100 ам. доларів, дві по 25, десять по 10 і десять по 5 ам. доларів. Хто схоче платити за бібліотеки ГОТІВКОЮ.

Вікон цілі шкільні стіни. Вони мають свої окремі купальні басейни і туші, великі рухливості салі, а крім того в кожній кімнаті є і шкільно-білі умивальні. Воду аж хороблива чистота, повно світла і тепла. Кожна школа має свого лікаря, який з часом одором учнів і чистить їх тілі. З найрідшею чистотою стрінемося всюди, на кожній кроці, на вулицях, по домах і урядках, у крамницях і торговель.

Під впливом сучасної доби, а головне захопленням молодого покоління землі скоро модернізується, чи краще американізується. Рейкявік та більші оселі мають електричне освітлення і газ, хоч кожна будівля вугля мусить бути доведена. Фінансову і господарську службу виконують два великі банки „Ісландіа банкі“ і „Ландсбанкі Ісландіа“, які мають свої головні контори

у Рейкявіку, а філії в шести інших оселях острова. Пересічно на 10 людей припадає один телефонічний апарат. Вулиці і хідники асфальтові, а не ціла тисяча особливих і легких вантажних автомобілів доповнює повозний і вичинний транспорт у місті й околиці. Дороги удержувані у адекватній стані, але в їх мало, так що самозводи мусять їздити підлітими доріжками, а то й полями.

Треба поміняти прикмети, питомі всім північним народам германського племені, їх звичаї і життєздатність, що серед так несприятливих умов серед лідів, каміння і суворого арктичного підсоння вміють адекватно і владати свій життєвий рівень на високім ступні культури і добробуту.

Інж. М. Колтунюк.

Сумне і веселе.

Ак малий Морис уявляє собі „інтервенцію“, або „Рада“, „Манчестер Гардіен“ і п. Войт.

Ріжні є нарікання на українську пресу збо-ту тих, що її читають, але це більше тих, які задовольняються повторюванням зачитаних закидів „добровільної критики“, або тільки йтишити патрістичну совість, що каже їм купувати „Век Нови“ і „Газету Поранну“. Чимало правди криють у собі доктори під адресою української преси, як он нпр., що вона біда скільки сторінок, що її інформаційна служба шкідлива, що за-мало в неї „сензацій“ — то знову, що занадто „сензацій“ похвалюється (залежно від того, хто є „добровільним критиком“). Далеко рідше чу-ться похвали, а деякі безумовно позитивні сто-рінки деяких українських (бодай по українськи писаних) газет є досі зовсім несприятливі. В нпр. у нас органи преси, які проплаті таким незрівня-ним гумором, що творять найвеселішу лектуру і можуть найчорнішого малюнка довести ін-коли до копанької сміху.

Перез у цій окремій категорії по українськи писаної пресі вель безумовно „Рада“. Вже сам титул є веселий: кому та шановна газета радить, на чим вона радить і хто в неї ради шукає? Або „Вісник“: „Політичний орган незалежної думки“, „Орган“ — це правда, але „політичний“, „думка“ і „незалежний“ („Рада“) — „незалежна“! — це теж один сміх! Кожне окреме число — це су-перний „Звоні“.

Ось перед нами свіжо спечена 18 число (дати зливним дном те число не має, зазначено лише, що вийшло в неділю 9 у травні — теж оригіналь-но). Вступна стаття як звичайно, займається ви-

сокою політикою. В там такі квітки „незалежної“ думки: „Сьогодні є аксіомою, що Німеччина ба-жає собі, щоб українська нація в цілості, як держава, кооперувалася мирно і згідливо з росій-ською нацією в цілості як державою“ (бракче ше: „яко такою“). Автор цього речення не був би в „цілості як політик“, коли би не знав також, що є аксіомою політики Росії (в цілості як та-кої). Отже: російський нарід не буде впоминатися за ніякі українські землі („Рада“ каже „за укра-їнськими землями“), бо „російський нарід цього не потребує вже і робити, бо до цього є вже по-кликання українська держава над Дніпром“. Коли це покликання наступило, „Рада“, очевидно, („в цілості як політик“) своїм читачам-профанам не вразжує... Знає вона теж чимало інших тайн. „Діло“ нпр. заявляє, що воно є проти збройної інтервенції, але „Рада“ впевняє, що „Діло“ ін-тервенцію хоче, — очевидно, що на таке діктум „Діло“ (в цілості і частинах) в дух і прах роз-б'є мусить заховати; „Діло“ заявляло, що од-на стаття у „Курер-і Віленськ-ому“ була розум-на, „Рада“ обурювалася на те, що та стаття „аж тхне інтервенційним завзяттям“, однак якже тут спорити з „Радою“, коли в річ очевидного, що стаття, про яку йде мова „в цілості“, всезнаюча „Рада“ — не читала! Але це не шкодить „Раді“ так впевняти, що „Діло“ є напевне за інтервен-цією, колиж воно заявлялося проти неї, то на це вплинув не хтосьбудь інший, а — берлінський кореспондент „Манчестер Гардіен“ п. Войт! Не вірите? Читайте чорне по білому:

„Сталася така метаморфоза (з інтервен-ційного становища на протиінтервенційне — прим. Ред.) якраз у тім моменті, коли у Льво-ві перебував англійський журналіст, берлін-ський кореспондент „Манчестер Гардіен“ п. Войт. Сьогодні не є уже тайною, що п. Войт у розмові з редакторами „Діла“ ска-зав, що всякі інтервенційні замісли та ін-тервенційна пропаганда проти Рад. Союзу є рівнозначні з абсурдом і що хто так слу-жить українській справі — служить їй зов-сім але. Така є загально пануюча думка ан-глійської політики. Після цієї лекції п. Войт редакція „Діла“ заявила виразно проти інтервенції...“

Скільки в такому одному короткому речен-ні незлічимої мудрости, скільки знання і бистрої інтелігенції! 1) Ще один доказ, що ніщо на цьому світі перед радянським „політиком“ в цілості тайною залишитися не може; 2) після стверджен-ня „аксіомою“, яка є німецька і російська політи-ка (в цілості), маємо „аксіоматичне“ стверджен-ня становища Англії (в цілості, як держави) до української та російської справи; 3) берлінський кореспондент англійського щоденника приїхав до Львова спеціально на прочитання лекції ре-дакторам „Діла“ про те, як мають „служити у-країнській справі“; 4) цей-же кореспондент, як і дучи до Львова, був чудово поінформований про „українські інтервенційні замісли“, які йос обурювали, як абсурд; 5) редактори „Діла“, ви-слухавши лекції свого гостя, моментально зміни-ли засадниче становище до таких дрібничок, як війна, Польща і Росія, та почали голосити тезу згідно „з загально пануючою англійською думкою...“

„Ні, скажіть читачі, чи справді такий „ор-ган незалежної політичної думки“, як ота неща-сна „Рада“, не є невичерпним джерелом бо-жеського гумору?!

Але це не вітмок. В те й (ніч) у нас, може не такі досконалі, а проте небуденні гумористи. Ска-жемо про них кілька слів завтра.

Нова опозиція в комуністич-ній партії.

З Москви подають, що опозиційні елементи під проводом Молотова і Бавмана творять групу „комуністів-демократів“. Ці компромісові кому-ністи домагаються збереження дрібної приватної власности, свободи преси і незалежности профе-сійних союзів.

Рука Москви в Нью Йорку.

Новоіорська дирекція поліції оголосила в пресі автентичну кореспонденцію третього інтернаціоналу з тайними комуністичними організа-ціями в Америці. Виявилось, що третій інтерна-ціонал при посередництві тайних агентів підтри-мує в Нью-Йорку страйки та заворушення. На під-ставі деяких передованих листів, арештовано кількох провідників комуністичного руху, що мали зв'язок з Москвою.

ПЮБОВ ДОСТОВСЬКА.

Достоевський і Україна.

У нас, у Галичині, небагато є таких, які знають, що великий російський письменник походив з українського роду. Тому хочу переповісти за книжкою його доньки головне те, що торкається українських предків пи-сьменника, при чім зазначаю, що авторка уживає в своїй книжці лише назв „Україна“, „український“ та що ціла книжка незвичай-но цікава. — Перекладчик.

Предки славного письменника Федора Досто-євського походили з Литви, з мисської губернії, де недалеко Пинська ще є досі в місцевість „До-стоєво“, колишній їхній маєток... Литовські До-стоєвські були шляхтичами „гербу Радван“, і на-гозилами.

Коли в 18. в. прилучено Литву до Росії, вже на Литві Достоевських не було. Один з литов-ських Достоевських, може останній, переселився на Україну — коли не знати — прийняв православ-ля, мабуть, щоб моти оженитися в православ-ною українкою і став православним священиком, а після, до смерті жінки архієпископом. Цей же український Достоевський, основник укра-їнського роду Достоевських, називався після ро-динної традиції Степан. Нашадком цього Степана був дід письменника Андрій, про якого нічого не знаємо, бо його син, а батько письменника, Ми-хайло, посварився з батьком і братами, як мав 15 літ, покинув Україну, пішов до Москви, щоб студіювати медицину і став основником росій-ського роду Достоевських.

Коли Достоевські переселилися з темних лі-сів і вохких болот Литви на Україну, стали по-свідати вони були очаровані сонячністю, квітат

і грецькою поезією України. Їх сорня огріло по-душне сонце і вони стали складати вірші. Во-в усіх славянських землях, що творили російську державу, Україна — найбільше поетична. „Коли приїдемо з Петрограду до Києва, здається нам, що ми на полудні. Вечорі теплі, вулиці повні прохажних, що сміються, співають... Влихаємо па-хуче повітря полудня, глядимо на місяць, що ла-гідно сріблить тополі, чуємо, як серце нам розши-рюється, маємо бажання складати вірші. Все ли-хає поезією на тій гарній рівнині, легко хвиля-ється, що купається в любім сонці. Сині ріки пли-вають вольно, без поспіху; озера дрімлють тихо, обведені килимом квітів: як любі снити в чарів-них дубових лісах! Все на Україні є поезією: од-іж селян, їхні пісні, їхні танці, головнок їхній театр. Україна — це одинока європейська країна, що має театр витворений самим народом, а не створений інтелігенцією на те, щоб розвинути смак мас, як це робиться в Європі. Український театр є такий народний, що навіть не змогли зро-бити з нього міського театру. Україна стояла ко-лись у взаєминах з грецькими кольоніями, що бу-ли над Чорним Морем. Трохи грецької крові пливе в жилах українців: пізнали це по їх гарних, сма-гливих лицах, по їх гарних рухах. Може бути, що укр. театр — це відгомін театральних вистав, що їх так любили греки“.

Батько письменника, Михайло, скінчив у Москві медицину і вступив до армії як лікар. Оженився в Москві з Марією Нічайною, яка ма-ла тип українки. Її мати походила мабуть з У-країни, бо належала до родини Котеленецьких — яке то імя часто зустрічається на Україні. Здаєть-ся — каже авторка — що дід Михайло лише то-му оженився з Нічайною, що мала український тип. Москалями він погорджував, уважав їх вар-варами і держався від них через ціле життя осто-рожно. Мав він 7 дітей: 4 синів: Михайла, Федора,

Андрія і Миколу, і 3 доньки: Варвару, Віру і О-лександру. Найстарших синів Михайла і Федора післав до інжинірської школи в Петрограді, а сам жив, спенсіонувавшись, у своїм маєтку недалеко Москви. Після смерті жінки розпився і став ску-парем. Супроти кріпаків був суворий і ті дог-рбили. Алькоголізм був нещастям майже всіх його дітей. Найнещасливіша була Варвара: греші-мала, а була скупа до нестями. Її убив сторож П-льокаторів, щоб її ограбити.

По своєму батькові Михайлові, українцеві з походження, сини дістали в спадщині хист до чужих мов і до поезії. Авторка каже, що хто в Росії говорить добре чужими мовами, той по походженню певно поляк, литовець або українець, т. зв. походить з тих народів, яких предки були златинізовані католицьким духовенством. З ро-сійн говорять добре чужими мовами лише ари-стократи і то аж кілька кількох генерацій. Як о-свічені українці цінили латинську мову видно хочби з того, що батько Михайло вчив в Москві сам своїх синів Федора і Михайла латинської мо-ви, тому, що в московській школі тої мови не вчили.

Молодий Федір жив як студент інжинірської школи в Петрограді самітно. Не любив своїх то-варшів рослян, бо були грубі в поведінці, брудні аж до огиди. Авторка каже, що збудилася в ньо-му гордість батька, гордість цивілізованого су-проти неуків і простаків. У вільних хвиликах пи-сав Федір свої перші поетичні твори, в яких на-слідував Гоголя, великого українського пи-сьменника, котрого подивляв цілою душею“.

Щирим приятелем молодого Федора став у-країнець Григорович, також письменник, який молодого Федора ввів у петроградські літературні салони. Оби приятелі жили разом і дуже люби-лися. Авторка каже, що великий письменник не був би міг мешкати з правдивими росіянами. Ві-

Індія.

Очі цілого світа звернені тепер на Індію, де великий народ із давньою кількістю численною культурою, бореться за незалежність.

Колиб Англія втратила Індію, її могутність був би завданий великий смертельний удар і англійці свідомі цього, намагаються всіма силами знайти вихід із трудного положення.

Англійська Індія це країна на 5,036,000 км² із 350 мільйонним населенням, що рівняється майже з населенням цілої Європи.

Населення Індії говорить майже 100 мовами, візантійся на сотні племен, визнає десятки релігій, ще й розділене на кілька каст, між якими існує непродолима пропасть.

Більшість індійців визнає буддизм, але багато там магометан, особливо у східних провінціях і в Бенгалі, де є 53 проц. магометан.

Релігійні різниці є причиною внутрішньонаціональних конфліктів, які доходять нерідко до тріщин: для буддистів корова є святою істотою і її не можна вбивати, а мусульмани люблять коров'яче м'ясо, випасати цілі стада корів на зарі і пшавжають вегетаріанських буддистів ідопоклонниками, а їх релігію звуть жартом „коров'ячою“.

Буддисти переслідують магометан і тому магометани дуже часто підтримують англійців, які забезпечили їм релігійну свободу.

В Індії є чотири головні касты: 1) брамани, цеб то священники і вчителі; 2) кшатрії, цеб то військові і урядовці; 3) вайсьяни, землевласники і купці; 4) судраси, цеб то робітники й ремісники.

Крім цього існує ще каста паріїв, найбідніших злидарів, яких є в Індії майже 10 мільйонів.

Парії не мають права вступати до святині, коли хто з вищих каст діткнеться парія, то він вважається нечистим і мусить перейти церемонію очищення, індійські звичай не признають паріям ніяких громадянських прав і тільки англійська влада надала паріям ці права, тому парії також дуже часто стоять по боці англійців проти націоналістів Ганді. З цієї причини Ганді старається зрівняти права паріїв із правами судрасів та зедвати їх для національної справи.

Окрім національної боротьби в Індії ожинає боротьба класів і каст, що дуже утруднює роботу націоналістів.

Окрім цього багато провінцій Індії має автономні права, ними управляють магараджі, які дуже мало залежать від Англії і не бажаючи втратити своєї влади, дивляться на визвольну боротьбу індійців скептично, або й ворожо.

Деякі ці автономні князівства як напр. Мілур, Барода, Гідерабад і Траванкор є не менші як польська держава.

Боротьба за незалежність Індії почалась 1885 року, коли то горстка індійських інтелігентів, вихованих в англійських університетах, вернувшись до вітчизни, скликала перший національний конгрес і домагалась автономії.

В 1909 році була перша спроба бойкоту англійських товарів.

Любов упорядковане життя, міг жити лиш з такою, що мав шанувати хвилини праці в роздумуванні. Тимчасом правдиві роздуми в день сплять, а вночі грають в карти. Тому письменник, як мешкав коли разом з другим, то не з правдивим роздумом: в Петрограді з українцем Григоровичем, у Семіпалатинську зі шведом бар. Вранглем.

Повість „Білі люди“, що була наслідуюванням Гоголя, зробила Федора славним. Став він бувати у літературних салонах кн. Одонського, графа Сологуба, графа Велигорського. Друга повість „Діагноз“ не подобалась критикам і публіці, бо автор малював тут білих людей такими, якими вони дійсно були. Це поета дуже боліло: перестав ходити до салонів, ходив найтемнішими вулицями Петрограду. В тім часі (1840) познався Федір з Петрашевським, що думав разом зі своїми однодумцями скинути царя і завести в Росії республіканський лад.

Змову Петрашевського відкрили: всіх трьох братів Достоевських узяли. Андрія випустили зараз, Михайло сидів у в'язниці кілька тижнів, поета Федора зачинили в Петропавлівській кріпості. Змовників засудили на смерть, але перед самим виконанням кари помилював їх Микола І. Те, що поет тоді пережив, змалював в „Ілюмі“. Поетові переміною кару смерті на чотирирічне виставлення в Омську. На першій сибірській станції відвідали поета дві пані. Це були жінки декабристів, змовників проти Миколи І. в р. 1825, що вже були відбавили свою кару, але далі жили в Сибірі під доглядом поліції. Пані давали поетові біблію і 25 рублів. З цією біблією поет вже не розставався через ціле своє життя. Знав ІІ на пам'ять, звертався до неї за радою в важких хвилинах життя.

(Продовження буде.)

Під час світової війни Індійці вірно служили англійській імперії, за те Англія обіцявала надати Індії самоуправу.

В 1918 році, коли нужда і голод та заразніві недуги скопили в Індії 10 мільйонів населення, невдоволені індійці, головні робітники, утворили перші робітничі синдикати і проголосили страйк та почали активну боротьбу проти Англії.

В 1919 р. Англія перший раз звернула увагу на індійський визвольний рух і надала Індії деяку самоуправу, перевела невеличкі реформи й утворила щось у ролі парламенту, до якого голосувало 7 мільйонів індійців, вищих каст.

Невдоволення Індійців використали більшовики і в 1920 р. почали підтримувати в Індії робітничі страйки та бойкот. Тоді то бенгальський округ найшовся у стані облоги і англійці розстріляли кількасот робітників.

В 1920 р. вперше на горизонті явився Магата Ганді, який скликав другий індійський національний конгрес, на якому ухвалено не платити податків, не посилати дітей до англійських шкіл та відкликати Індійських послів з англійського парламенту.

В 1921 р. індійські націоналісти вперше виступили збройно і в одному місті вирізали англійську поліцію.

Англії вистріляли знов кількасот Індійців і здавили заворушення, після чого Індійці поділились на кілька таборів, з яких тільки „сваражисти“ (самостійники) Ганді стояли далі на становищі безкомпромісової боротьби проти Англії.

Англія утворила окрему комісію для вивчення конституції для Індії, але Ганді запротестував проти цієї комісії, заявляючи, що конституцію для Індії мають право ухвалювати самі Індійці і в 1929 р. у Калькуті скликав конгрес для ухвалення цієї конституції.

Цей конгрес справді ухвалив проект конституції, згідно з якою, Індія дістає права домінії, які Англія малаб надати до 31 грудня 1929.

Англія не послухала конгресу і при кінці 1929 року Ганді проголосив бойкот англійських урядів і товарів, бойкот монополів. І взагалі помаду від активного спротиву визвольний індійський рух переходить до активної боротьби, яка щодня загострюється і кожного дня може завершитись всенародною революцією.

Комуністична дійсність.

(З приватного листа.)

Живучи в капіталістичній країні, ви мабуть не можете собі уявити наш „комуністичний лад“. Не знаєте, як у нас проводиться колективізація, як швидко йде реконструкція сільськогосподарства, як підвищується індустрія, як люди „стоять одностайно“, не голодні і „задоволені у всьому на 100 відсотків“. Якщо не знаєте, то я можу вам пояснити.

Почнемо з нашого села. Дядьки платять податок, штраховку (асекрацію), самообклад і т. д., дядьки останнє збувають, аби не посадили в ДОПР.; бо коли не виплатять — усе забирають і викидають з хати. Як прийде осінь, кожен дядько має платити хлібом на середнє господарство 70—80 пудів, має законтрахтувати свиню, корову на таких умовах, що описи приходяться господареві ще й доплачувати. Якщо-ж хто не в силі виконати маси різних обкладів, того господарство зовсім руйнується, продається, а селя осявають без хати, голодні. Потім іде реконструкція сільськогосподарства. Всі мають записатися до колективу добровільно, але обов'язково. Шкож для цього? Для цього руйнують чимало господарств, цілі родини засилають геть на каторгу, на далекий Сибір. Дітей викидають зі школи, викидають з комнезаму, на господарства накладають т. зв. експерт (податок) у 200—500—1000 карб.). Люди застрашені мусять „добровільно“ писатися до колективу. Ті, що осявають поза колективом, мусять терпіти наругу; землю їм вирізують саму найпоганішу (пісок, гібри), а при тім ще віддалену 8—15 кілометрів від села. І господар мусить її обробити, чи він має коня чи ні, чи він має зерно на засів чи ні, — це їм байдуже.

Скажете може, що колектив — це гарна штука; але не в наших умовах вона гарна. Колекти наші будуть дуже швидко, але за тиждень вони вже мають масу боргів; от як наші за 2 тижні 15 тисяч карбованців. Іка в колективах така погана, яку тільки можна собі уявити. Потім праця в колективі повинна бути вільна, а в нас не так; над робітниками стоїть приказчик і підганяє їх, як рабів. Хіба це комуністичний лад? Освіта повинна бути безплатна й обов'язкова, як вони кажуть, але не так робиться. Вчиться тільки жида та ще мала частина дітей комуністів та комнезамів і то не всіх. А всі інші повинні сидіти дома

Перше як при Миколі ІІ, Визначі (ДОПР) нацистські в'язниці політичної ваги, де їх ілать і тиснуть в'язнями, а їда — варені у воді кислі крупи паразитами та голодом в'язні цілими тижнями розстрілюють, тиснями женуть у заслання на Сибір і т. о. і при таких умовах буде згода між людьми? Та тут усі скрегоцють зубами і чкають лише іскри; кожен ледяв витримує себе, щоб не лати в лице кокомусь собачі, або не вилати його, бо за не в нас розстрілюють. Задоволені лише оті жирні кабани, що мають у себе в руках уздежки, на яких налігали різні дурачки, які за пятака готові весь світ знищити.

І чим-же тепер можна відрізати цю нічечину владу від лютой монархії Миколи ІІ? Та це гірше: де дівається той цукор, який виробляють наші цукроварні? Ми його не споживаємо, бо його зовсім нема. Або де збудована одна школа чи лікарня? Ні. Всі гроші, зароблені в поті чола трудящими, тебуть у широкі кишені комісарів. Церква у нас закривають і то насильно; на незакриті церкви накладають великі податки до 500 і більше карбованців. А закордонну пресу без перестанку лають за брехню. От у якому „щасті“ ми живемо!

ЗА ОКЕАНОМ.

Олімпіада української пісні в Нью Йорку.

Започатковані торг. фірмою „Сурма“ перед близько півроку змагання українських хорів з околиці Нью Йорку при нагоді утворення української радіо-програми закінчилися 9. березня величавим Святом-Олімпіадою української пісні. Присутні на цьому святі знавці музики та майже вся місцева й околична українська інтелігенція згідно стверджувала, що ще не було такого свята в Америці, яке уладжено виключно силами американських українців, а головні молоді американської України, такі там роджені. Коли неждано з'явився перед українською публікою Олександр Кошиць, присутні заперли в собі дух: не вірили, чи це сон чи дійсність. А й самий Кошиць із зворушення не міг відразу прийти до слова. Він отверто сказав, що те, що він почув, є для нього чимсь новим: американська Україна продовжує працю, яку розпочав Український Національний Хор перед кількома роками під його проводом. Він також ствердив, що українці принесли великий скарб у спільну американську скарбницю, а саме величю пісню, і побажав, щоб ця молода американська Україна могла ще привити своєю піснею і вільну стару Україну в Європі. Із вступної промови молодого організатора Василя Гели (по англійськи) публіка довідалась, що це виступає вперше Союз Українських Хорів з Ньюарку, Джерзі Сіті, Йонкерс, Перт Ембой, Елизабет, Бейон, Картерет, під проводом своїх диригентів, котрі різночасно творили комітет (Т. Касків, А. Гела, М. Фатюк, І. Буката, С. Грабар, В. Мельничук, П. Шавинський). Вони ааняли почесні місця на естраді аудиторії Вашингтон Ервінг Гай Скул при 17 вул. Це був одночасно також перший полес молоді України в Америці при нагоді роковин народження Шевченка, котрого значиння бесідики змалював. Серед неможовуючих оплесків впровадив описля п. Гела диригента хорів, композитора Михайла Гайворонського і від цієї хвилі присутні мали справний духовий пир: „Заповіт“ Т. Шевченка (мішаний хор, басове солю п. Шустикевича з Джерзі Сіті); „Думка-шумка“, музика Лисенка; фортеп'янове солю М. Шембера, „Дума“ і „Безмежне поле“; а крім цього три наддатки на „біс“ барітона М. Карлаша, „Ой стрілочка до стрілочки“, жіночий хор, „Вкраїно-Мати, кат сконав“, мішаний хор. Усе те було в першій частині. Друга часть почалась композицією Гайворонського „Вечір“ до слів Шевченка, яку виконав жіночий хор, а далі була „Козацька пісня“ Стеценка, яку відспівав мужський хор. П. Марія Гребінецька одушевляла зібраних своїм сопраном у піснях: „Сон“ (слова Маковей) і „Досвіта“ (слова Куліша), композиція Кудрика, а на неможовуючі оплески відспівала два надатки. П-на Любка Касків у пречудному народньому строю очарувала слухачів скрипковим солю: „Сонатина“ у старому стилі (три частини), композиції М. Гайворонського, так, що мусіла ще додати другу пісню. А після соля Любки Касків виступив серед неможовуючих оплесків Олександр Кошиць зі своєю патріотичною промовою, а щойно по нім закінчив М. Гайворонський свій тріумф як диригент свята могутнім гимном американських українців: „Далека Ти, а близька нам“. Вражіння цього гимну було просто величаве, бо з грудей трьох сот співаків і співачок, одушевлених і успіхом і промовою Кошиця, вилізла душа української імміграції та американської молоді України. Хори були такі зіспівані, що не було чути найменшої різниці в укладі голосів. Це знач соціальної праці дириг. Гайворонського.

Шевченківське свято у Віннівері.

Дня 16. березня відсвяткував Інститут „Прогресса“ у Віннівері, Манітоба, 69-ті роковини смерті Т. Шевченка дуже величаво. Великий будинок Інституту не міг помістити всієї прибувшої на свято громади і багато людей вернулося задля нестачі місця. Програма вечора складалася з двох рефератів, виступів мішаного хору Інституту під управою проф. Турулі і сольових точок. Реферати вголосили проф. В. Біберович і п. Кость Андрусини, молодий асоційований університету Манітоби, уроженець Канади. Хор співав „Заповіт“, „Думи мої“, „Жагінний марш“ Лисенка і на закінчення „Ще не вмерла“. В сольових точках виступали п-ня Н. Максимович (альт) з пісню „Ой гайну я, поділюся“; п. Іван Філа (скрипка) „Але Марія“ Шуберта; п-ня Бр. Протасевич з пісню „Садок вишневий коло хати“ і п-ні Резньовська з пісню „Ой люди, люди“. Декламували п. Адам Левинський, п-ні Марія Сас і п. Василь Іваськів. Був помітний величезний вклад праці в це свято.

Відчит про Україну в англійській мові

Інспектор Ф. Т. Гаврилюк дав відчит про Україну в англійській мові в Пелей, Саскчеван (Канада) в дні 28. лютого. Цей відчит відбувся на запрошення товариства „Говм Мейкерс Клаб“. Міська галя була заповнена і слухачі приймали двогодинний реферат з великим заінтересуванням. Прелегент подав хід важливіших подій з української історії, навіваючи ці події до боротьби українського народу за волю. Він зупинився озирніше над теперішнім положенням українців під Польщею і під більшовицькою окупацією, а закінчив реферат коротким описом української еміграції в Канаді, звертаючи головну увагу на поступ українців як канадійських громадян. При цій нагоді учитель Рубашевський прибав із своїм товариством з Аран і дав виставу українських танців та пісень. Цю концертну програму прийняла публіка з великим одушевленням.

На організаційному фронті.

СКАЛАТЩИНА.

Помітовий Народний Комітет скликав на день 25. березня ц. р. довірочну нараду делегатів скалатської судової округи до Скалату. Явилось 4 священиків і 78 селян. Проводив сесію в Колодівці п. Антін Сенік. Реферат про політичне положення, про працю Української Парла. Репрезентації і про партійну організацію УНДО вголосив голова Повіт. Нар. Комітету п. Олександр Пісецький. Присутні вислухали реферат з великим зацікавленням і постановили в найближчому часі перевести в кожному селі партійну організацію УНДО, вибрати партійний місцевий комітет і перевести список членів УНДО. — Тогож самого дня п. О. Пісецький відбув довірочну нараду в Колодівці коло Скалата. В прегарнім Народнім Домі зібралося багато селян і селянок, котрі по вислуханню реферату п. Пісецького дякували йому сердечно. Описав розвинулася дискусія над потребами села і зібрані постановили приступити в найкоротшому часі до заложення кредитової кооперативи в Колодівці, а також до створення літової бібліотеки при читальні „Прогресса“, на потреби котрої п. Пісецький зложив від себе перший даток.

БОРШІВЩИНА.

В дні 12. квітня ц. р. відбулося справоздавчє віче о. Куницького в селі Михайлівка. Присутніх було 222 особи з сіл: Михайлівка, Кудринці, Дзвиничка, Окопи, Панівці, Білівці і Вовківці. — Дня 13. квітня відбулось таке саме віче в селі Гермаківка. Присутніх було 2.000 осіб з сіл: Гермаківка, Іване, Нівра, Залісся, Новосілки і Крижівка. Крім посла о. Куницького, новосіляв також сен. Бараник. — Дня 14. квітня відбулось віче в селі Бабинці в присутності ок. 500 людей з сіл: Бабинці, Худівці і Шупарка. Промовляв також пос. о. Куницький і сен. Бараник. На всіх тих вічах обговорено діяльність нашої Парла. Репрезентації і справи нашої внутрішньої організації. Від Повіт. Комітету брав участь у вічах секретар Комітету п. Гораль. Віча пройшли з повним успіхом і ухвалили резолюції з довірою для нашої Парла. Репрезентації і в шкільних справах та з протестом проти руйнувочної московсько-більшовицької політики на Вел. Україні і з привітом для засудження українських діячів.

Мін. Юзефський у Сх. Галичині.

У вівторок ввечері виїхав із Варшави до Львова міністр внутрішніх справ Юзефський. Із міністром їдуть вищі урядові міністри з директором політичного департаменту Стаміровським. Це перша інспекційна подорож мін. Юзефського по східних воєводствах.

Вальдемарас про польсько-більшовицьку війну.

Ковенський щоденник „Лайме Штіме“ помістив інтерв'ю з Вальдемарасом. М. ін. Вальдемарас каже, що вірить у можливість вибуху війни між Польщею та СРСР. Нона може вибухнути навіть у літі ц. р. або пізніше. Схоплення Кутепова зареєстрували ворота більшовиків. Кутепова в тепер у Польщі.

Бійка в чехословацькім парламенті.

Дня 3. травня при кінці засідання чехословацького парламенту підчас голосування над законом про поліпшення долі безробітних і після п'ятигодинної суперечки комуністів, німецький соціаліст пос. Шап кинувся на одного з комуністів. Бійка не спинила навіть перерва наради. Бійка перенеслася й до кулуарів, де пос. Лянге (з групи Бенеша) вибив по лицю комуніста Грука.

Горять індійські доми.

До Калькути приїхав бувш. голова Нац. Зібрання Нател. Його вітали на дворі на передмісті Гобра представники конгресу й міської молоді. Нател. узяв участь у організованім заарз поході. Поліція розігнала похід бамбусовими палицями, як нелегальний. Були ранені. У місцевості Чаловра, 30 англ. миль на північ від Бенареса, прийшло до більших заворушень. Вісім індійських домів згоріло, а 12 індійців було ранених. Одня раніше помер.

Затонуло 200 рибалок.

З Токіо повідомляють, що біля берега Сахаліну й острова Гокаї лютував буревій. Він заповнив величезні шкоди, що доходять до 8 мільйонів ен. Згинуло 200 рибалок, що ловили рибу.

Літаінов на 3-травневім святі.

Пат повідомляє з Москви, що польський посол Патек видав для більшовицької влади та дипломатичного корпусу прийняття з нагоди польського нац. свята 3. травня. У прийнятті взяв участь із жіночкою керівник комісаріату закордонних справ Літаінов, представник ревновисовіту Сулаков, амбасадори й послы акредитовані в Москві, вищі урядовці наркомінделу, представники наукових код, персонал амбасади та посольства й військові аташе.

Арештували фальшивника грошей.

Лодзький слідчий уряд перевів ревізію в кооператора фальшивих монет Брон. Ригельського. В подвійній стіні знайшли укриту машину до фабрикації монет. В отворі в долівці знайшли магазин фальшивих монет. Ригельський признався, що фабрикував фальшиві гроші. Машину й около 10 тисяч штук монет skonфіскували. Ведуть слідство.

Поворот канцл. Шобера.

Дня 4. травня австрійський канцлер Шобер вернув до Відня з подорожі до Парижа та Лондону.

3 передвиборчого руху на Волині.

ДУБЕНЩИНА. Дня 22-го квітня ц. р. (на третій день свят) відбулося заходом Повіт. Комітету Українського Нац.-Дем. Об'єднання велике віче в селі Дорогостаях Великих. На віче аїшлося біля 1000 людей з Великих Дорогостаях і доколичиних сіл. Промовляв посол Вислоцький і член Повіт. Комітету УНДО в Дубні п. Кибалюк. День перед вічем у Дорогостаях В. посол Чучмай, улаштував тут віче і весь час напав на УНДО. Його вічевикам було за багато лайки і вони самі дали йому належну відправу. На запит, чого його партія обанкрутувала і чому посол Сенік виступив з партії, посол Чучмай спромігся тільки сказати, що, мовляв, до смерті треба вчитися і дураком померти. Він так і робить і так його прозвали селяни, які вже мають досить його політики, про яку він сам не знає, до чого вона йде. Його віче у Дорогостаях В. тільки підготувало ґрунт для віча посла Вислоцького. Вічевики втали гучними оплесками посла Вислоцького й одноголосно заявили за листом ч. 18. Слід зазначити, що в тому селі має свій маєток посол Сенік із сільробу-єдності і тут він жив, а тільки недавно перенісся до Луцька. Маєток посла Сеніка складається з кількадесятьох моргів землі (добрий пролетар), яку він арендує і використовує селян.

До ювілею митр. Шептицького.

Дістаємо такий допис:

Весь цей рік стоїть під знаком ювілею Митр. Андрея Шептицького з нагоди 30-ліття його архієпископської праці. І в цей ювілейний рік наш нарід рішав поставити живий пам'ятник здвигнути шпінталь ім. Ювілята у Львові, в якійу знайшли би приміщення усі ті, яких нужду так ніжно відчувало і відчуває батьківське серце Архієпископа.

По містах і сільоміших селах відбуваються академії й концерти в його честь.

Все воно гарно, похвально, та є може ще кращий спосіб, щоб сполучувати імя достойного Ювілята? Шпінталь — живий пам'ятник, дасть Бог стане, але — у Львові; академії-концерти з ювілейним роком скінчаться, — їх голос замовить.

Чи не слід би подумати про щось такого, щоб і найменші із нашого народу, які у Львові ніколи не були, а може й не будуть ніколи, ті, що не почують концертів, агадували ювілейний рік свого Митрополита? Вирване в мене така думка: У кожній місцевості, при кожній церкві, нехай вірять в тім році дуб, дуб Митрополита Шептицького, засаджений на спомина. Не-хай скрізь відбується в цім році ювілейне свято; нехай обмежаться хоч би тільки до промови, до декламації чи співу, це залежить від місцевих відносин, — але необхідною точкою такого свята повинно бути засадження дуба, після торжественної Служби Божої, відправленої з цим наміром. Дуб моголаб засадити якась дитина, чи найстарший чоловік. Біля дуба слід би вкопати пропам'ятний камінь із відповідним написом, а з чотирьох його сторін також чотири камінні стовпи, обведені ланцюгами.

Садім дуби біля наших церков і цим у першій мірі повинні зайнятися отці парохі і настоятелі церков.

Є наших церков тисячі! Якщо кожна церква подбає про засадження такого дуба, то тільки на галицькій волости виросте в цьому році велетенський ліс із тисячних дубів, — ювілейний ліс Митрополита.

Це — думаю — буде справді живий пам'ятник у честь Найдостойнішого Ювілята, пам'ятник, на який спромогтись може навіть найменша і найбідніша громада.

Стрий-Лани.

о. Маріян Роман Цурковський.

Англійські війська їдуть до Індії.

Медіолянський „Корієре деля Сера“ повідомляє з Мальти, що в суботу відплили відтам більші транспортні англ. війська до Індії. На Мальті цензурують строга телеграми. Про нові розпорядки англ. влади в Індії довідуються лише від кораблів, що перепливають Пор Саїдом і Аденом.

Зі спортивного життя.

УКРАЇНА—РЕСОВІЯ 1:1 (1:1).

УКРАЇНА II.—Лехія II. 6:1 (1:1).

УКРАЇНА III.—ЧОРНІ III. 4:3 (1:3).

Україна вислала в неділю до бою всі три свої дружини, з яких друга і третя виийшли зі змагань побідно, а перша мусіла вдоволитися ремісовим вислідом, діставши у ривієвській дружині твердого й амбітного противника. В Україні, якої напад вів ослаблений довгою недугою Лисик, відсутність Петрова дається відчувати дуже сильно. А що в лямочі братує Рака, то й ця частина дружини недомагає. Третьою слабкою стороною України є воротар Новицький, що неfortunно вибігає, а своєю нервозністю дenerвує не тільки гравців, але виводить з рівноваги й усю публіку. Свої ворота здобула Ресовія саме після такого його вибігу. Не зважаючи на відмічені нестачі, одинадцятка України грала в загальному добре і якби трохи більше щастя, бузлаб ці змагання вийшли в свою користь (гарний стріл Магоцького, що відбився двічі від стовпа!). Одинокого голя для України стрілив Воробець зараз у перших мінутах з карного. Суддя п. Меллер вів змагання об'єктивно і зовсім без потреби вигукувала проти якого частина української публіки. Видців ок. 1.500.

Мистецтва А-кляси.

Львів. Гасмояв—Погонь (Стрий) 1:1 (0:0).

Львів. Польонія (Перем.)—Світець 6:2 (2:0).

Золочів. Лехія—Яніна 3:1 (3:0).

Львів. Чорні I. Б.—Погонь I. Б. 3:2 (1:1).

Мистецтва Ліги.

Львів. (Субота). Погонь—Висла 2:2 (2:1).

Варшава. (Субота). Лєгін—Варта 4:0 (3:0).

Лодзь. ЛКС—Чорні 3:1 (2:0).

Краків. Гарварія—Польонія 3:3 (1:0).

Товариські змагання.

Львів. Висла—Погонь 2:2 (1:0).

ОГОЛОШЕННЯ

Банк Чехословацьких Легій в ПРАГІ.

Дня 27. квітня ц. р. відбулися Звичайні Загальні Збори акціонерів Банку Чехословацьких Легій в Празі під проводом генерала д-ра Рудольфа Раши, при участі 350 акціонерів, які заступали 84.510 акцій.

По погодженні формальностей відкриття зборів, задав президент у своїй промові в першу чергу на 80-літні уродини Президента Чехословацької Республіки Т. Г. Масарика, висказуючи сердечні побажання, щоб Президент довів до кінця та шасливих літ для добра цілого чехословацького народу; одночасно підкреслюючи, що Завідуюча Рада жертвувала з цієї нагоди Кч. 1.000.000 на поширення діяльності стипендійного фонду Банку Чехословацьких Легій під умовиною, що Загальні Збори цей дар затвердять. Під час дальших нарад Загальні Збори дар цей одобрив.

Про рахунки замкнення за 1929 р. та друкований річний звіт подав подрібний доклад Начальний Директор п. Франц Шпін та ствердив дальше розширення діяльності Банку Чехослов. Легій. Цей річний торговельний звіт прийняв присутні довготривалими оплесками. На основі проголошеного звіту Надзірної Ради прийняв Загальні Збори до відома білянсове замкнення рахунків за 1929 р. та ухвалив Завідуючій Раді абсолюторію.

Чистий зиск за 1929 р. виносить Кч. 7.949.775,55 і є в порівнянні з 1928-им р. о Кч. 245.912,85 більший. З господарських лишків, крім дотаций резервових фондів в сумі Кч. 813.891,30, що означає підвижку резерву до суми Кч. 64.550.000 т. є. 92,22%, акційного капіталу, та останніх звичайних приділів, рішено виплатити 8%, дивіденду так, як минулого року.

Уступуючих членів Завідуючої Ради Заст. Нач. Дир. п. Осипа Кіна, Дир. інж. п. Карла Горакі і дир. п. Осипа Куклу вибрано знову через аклямацію. До Надзірної Ради рівнож через аклямацію покланкано п. Вацлава Шала, емер. краєвого рахункового надрадника за уступаючого п. Ізидора Віплера, а поновно п. Августина Турку, емерит рахункового надрадника.

РАХУНОК БІЛЯНСУ ЛЕГОБАНКУ З ДНЕМ 31. ГРУДНЯ 1929 ВИКАЗУЄ:

Чинний стан:	Чеські корони:	Довжний стан:	Чеські корони:
Каса	18.519.401,30	Акційний капітал	70.000.000.—
Домагання а віста	21.678.403,95	Резервові фонди	63.736.108,20
Девізи і закорд. чеки	7.200.713,65	Гіпотечні позички	528.792,50
Векслі	132.128.857,95	Вкладкові книжочки	292.490.126,60
Ефекти	123.316.401,50	Вірителі	556.960.289,90
Консорц. інтереси	44.827.105,90	Непідбрана дивіденда	322.273.—
Довжники	614.690.211,55	Переходові рахунки	5.834.322,60
Недвижимости і інвентар	26.656.030,80	Інші пасиви	21.843.866,15
Переходові рахунки	3.453.039,25	Чистий зиск	7.949.775,55
Інші активи	27.195.388,65	Білянсова сума	1.019.665.554,50
Білянсова сума	1.019.665.554,50	Обліго з тит. реесконту	Кч. 92.592.720,85
		Евіденційні рки	Кч. 390.464.893,95

2005

Середа 7. V. 1930.

Варшава (1411,7) 16-15. Програма для дітей. Краків (312,5) 16-00 Масові пісні. Марійської вилі. Гельсінгсфорс (221,4) Співа. Лондон (356,3) 18-30 Радіооркестра. Стокгольм (436) 18-30 Радіооркестра. Відень (516,3) 20-00 Концерт. Будапешт (350) „Джозеф-да“ Пончівського. Ленінград (1000) 16-00 Концерт. Харків (1304) 20-00 Оперна музика. Москва (825) 20-00 Гужор і сатира. Париж (1725) 16-45 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2002

Турка и/С: Понеділок 5. V. „Маруся Богуславка“. Вівторок 6. V. „Ніч Пейсахона“. Середа 7. V. „За Німан“. Четвер 8. V. „Пташник в Тироло“. П'ятниця 9. V. „Барон Кіммель“.

Філія Учительської Громади в Коломиї улажує приготувані курси від 15. травня п. р.: а) до IV. кл. жіночої гімназії гуманістичного типу, б) на I. курс жіт. вчительської семінарії. — Зголошення приймає Управа семінарії Р. III. до 14. травня включно. 1973 3-3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ВЕЛИКИЙ ВИБІР вкладок до взуття, рівномірних ортопедичних. Адольф Гольдберг, Сикстуска 10. 1934 3-4

ДО ЗАМІНИ парохів в П. Е. ведня, численна о і перші мурованій, будинки всі добрі — на меншу, відповідну ядла старшого віку. Письменні повідомлення слати під „Парохів“ до Адм. „Діла“. 1987 2-3

МЕБЛІ НА РАТИ! готівкові ціни; також тапіцеровані меблі, власного виробу — найдешевше в „Доротеум“ Львів Сапіги 34. телеф 15-01. 1303 38-?

ОКАЗІВНО до продажі для молочарень 3 вирійки — бляшанки та посудина. Відомість між год. 10—1. Крашівського 11. Господар. Телеф. 56—35. 1963 1-3

ПАНОХОХИ, рукавички, шпиритки, волічку, бавовну, нитки до ганту і шиття поручає Магазин Майвільда, Львів, Собіського 9. 1977 2-8

В СІЛЯКИ годниницько-ювілейські роботи виконує найстаранніше Домбровські-Розважєвські Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 1856 16

ФОРТЕП'ЯНИ, піаніно, фісгармонії; ціни в аяжжжі. Довготермінові сплати. — от Шорін-а" Львів, Сикстуска 11. Український персонал. 1969 4-6

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинничарській роботні Івана Зельтенрайха Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репаратії прислати почтою — Старомодні жіночі годинники переробляємо на ручні. 1857 60-?

НЕСПОДІВАНКА жде П. Т. Гостей каварні „Народної Гостиниці“ по 1-шій травні. 1975 3-3

ГАСІТЬ спрагу тільки дімонією фабрики „Zdrowie“ Уважайте на напис на опаках 1976 3 3

ПЕРЕХРЕСТНИЙ фортепиані відомої віденської марки продам Зголошення „Знаменита okazія“ в Адміністрації. 1986 2-3

ПОШУКУЮ від зараз жєнщини старої, здорової, до заряду дому найрадше з священничої родини, посвідка парохіяльного уряду konieczna. Всч. о. В. Моачко, Осташині п. Озірна. 1992 2-3

УНЕВАЖНЮЮ військову книжку, виставлену на назвисько Василь Со рока ур. 1893 село Володж, повіт Березів виставлену через П. К. У. Перемішля. 1988 2-3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст недуз легенів, серця і жолука
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

Д-Р ЄВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, спеціаліст сириних, венеричних і сексуальних недуз та лікарської косметики ординує від 8—10/1, 14—18. в неділі і свята від 10—11. Гірське сонце, Вапофор, Діатермія, Криотерапія. Сепаратковні почевальні.
Львів, вул. Потоцьного ч. 11. І. п. 826
Телефон 65—87.

ПЕРЕРОВЛЮЄ Я ПОКРИВАЄ

Ковдри й матраци

в однім дні відомий

Магазин постелі

В. ІЖИЦЬКОГО

Львів, вул. Коперника ч. 3.
1672 11-?

НА ПРОДАЖ негайно 7 сильних, дерев'яних скринь. Відомість в Адміністрації „Діла“.

Надзвичайний загальний зїзд

„Рідної Школи“ — Українського Педагогічного Товариства відбудеться в четвер, 22. травня 1930 р. у Львові, в салі Ремісничої Палати (Зби Ренко-дзельничей) при Стрілецькій Площі ч. 8. Початок година 9. перед полуднем.

Дневний порядок: Зміна Статута.

Право участі в рішачим голосом мають відпоручники. Кругжів вибрані Загальними Зборами Кругжа (\$ 26. уст. 4.). На кожних 50 членів припадає і відпоручник. Кожних 25 членів нової 30-ки улажується за повну 50-ку. Кругж може мати найбільше 15 відпоручників, а мусить мати найменше одного (\$ 30. статута). Рада Повітового Союзу висилає по одному відпоручникові (\$ 30.). — Відпоручники мають предлавити перед аступом на салю писемну повновадсть від того Кругжа, який їх вислав. Передавати повновадсть на іншу особу не можна (\$ 30.).

Якщо в год. 9. рано не буде на салі вимаганого числа відпоручників (100), то в год. 10. передполуднем зачєнься нарада в тій самій салі, з тим самим дневним порядком без огляду на число приваних відпоручників (\$ 32. уст. 4.).

Для ознакомлення з проєктованим статутом, переслаано на руки Повітового Кругжа стільки примірників проєкту, скільки приближно може бути делегатів з його області.

Кожний делегат повинен безумовно привезти зі собою доручений йому проєкт статута, щоб на Загальному Зїзді міг свідити за ходом нарад та ухвал.

ГОЛОВ. УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“:
Ілля Кокорудз, Д-р М. Коновалець,
голова 2006 секретар.

Найсолідніше, париські п л і с и
ендаї, мережки, декатиза, гаптовані подушки від 5 зол. — та накривала на меблі, виконує М. Козловська. Академічна 22. Львів Сапіги 28. 1998 2-3

КОНКУРС.

Головна Управа „Рідної Школи“ розписує отсим конкурс на посаду помічної снди до книгарні „Рідної Школи“ у Львові. — Услівя прийатті: книгарська практика, знання книгарського діла та кавція до 500 зол. До письменних подань долучити свідомства і поручення. — Зголошення наслати до 15. травня 1930 р. Голова Управа „Рідної Школи“, 2003 1-3

Присилайте передплату!

Хліборобе!

Бережи життя Твоєго в родині перед огнем!

Хороши Твій добуток, у поті чола вібрані врожаї перед дощем

снігом і заверухою!

Отже покрив Твій дім і стодоли асбестовою - дахівкою

„Everitas“

яка є

огнетривала непронакальна й відпорна на морози й спеки!

Сминь з Твоєго даху соломю, гонти й папу а покрив „Everitas“-ом.

По десятиках літ „Everitas“ хоронитиме Тебе так само добре, як у першому дні!

Зміцнення дахового звязання при покриванню його „Everitas“-ом зайве, бо в плит потрібних на покриття 1 кв. м. даху, важить всього 12 кг.

Закадайте точної ефєрти й зразків в

Польської Фабрики Асбестових Дахівок

„Everitas“

Краків, Заблоце 37.

2001 1-3

За редакцію відповідає Олександр Костик. Видав Видавничий Спілка „Діло“.

Ч. доукавні Видавничої Спілки „Діло“, Львів. Ринок ч. 10.